

Jennifer Weiner

KOHO
MILUJEŠ

Jennifer Weiner

KOHO MILUJEŠ

2016

Copyright © 2015 by Jennifer Weiner, Inc.

Translation © 2016 by Tereza Horáková

Cover design © 2016 by DOMINO

Veškerá práva vyhrazena. Žádná část tohoto díla nesmí být reprodukována ani elektronicky přenášena či šířena bez předchozího písemného souhlasu majitele autorských práv.

Z anglického originálu WHO DO YOU LOVE,
vydaného nakladatelstvím Atria Books, New York 2015,
přeložila Tereza Horáková

Jazyková redaktorka: Hana Pušová

Korektura: Milena Nečadová

Sazba písmem Minion Pro: Rajka Marišinská a Dušan Žárský

Obálka: Rajka Marišinská

Vydání první

Vydalo nakladatelství DOMINO, Na Hradbách 3, Ostrava 1,
v květnu 2016

ISBN 978-80-7498-133-3

Pro Billa

Pátého května jsem si svou Isis vzal
Však dlouho jsem ji za ruku nemohl vést
Tak jsem si ostříhal vlasy a na cestu se dal
Do divoké cizí země, kde nešlo se splést.

Bob Dylan, „*Isis*“

PROLOG

RACHEL

2014

„Rachel?“

Neodpovídám. Mám zavřené oči, zadržuji dech a doufám, že ať už je to kdokoli, bude si myslet, že tu nejsem, a zase odejde.

Ťuk, ťuk, ťuk, pak zase mé jméno. „Rachel, jsi tam?“

Zavrtám se hlouběji do peřin. Luxusní lněné povlečení jsme dostali jako svatební dar a po každém vyprání ještě získávalo na jemnosti. Polštář si přetáhnu přes hlavu a hned cítím, že povlak už zrovna moc čerstvě nevoní. Možná to souvisí s tím, že jsem se už tři dny nesprchovala a postel jsem opouštěla, jen když jsem šla na záchod nebo si trochu loknout vody z kohoutku. Na nočním stolku leží balení mátoových čokoládových sušenek, které jsem vytáhla z mrazáku, a čokoládové piškoty připravené pro chvíli, kdy dorazím mátové dobroty. Je jaro, slunečný den, příjemná teplota, já mám ovšem zavřená okna a stažené rolety, abych neviděla příslušnice armády matek, jak okázale tlačí své přemrštěně velké

kočárky po ulici, čtyřicátníky v drahých semišových polobotkách a s vousy pěstěnými pečlivě jako bonsaje, jak za chůze vyřizují esemesky, ani turisty, kteří se fotí před módními restauracemi, kde je všechno bio a z místních zdrojů. V ložnici je tma, dveře mám zamčené, dcery jsou jinde. Ležet v měkoučkých peřinách, které voní po nás obou i po sexu, který jsme si užili před dvěma týdny, skoro působí dojmem, jako bych vůbec nežila.

Ťuk, ťuk, ťuk... a pak – do prdele – zvuk klíče. Pevně svírám víčka, choulím se, jsem jako holčička, která si představuje, že když nikoho nevidí, nevidí ani on ji. „Běž pryč,“ říkám.

Host ovšem neodchází, namísto toho si sedá na kraj postele a dotýká se mého ramene, které se rýsuje jako boule pod peřinou.

„Rachel,“ říká Brenda, ta největší potíživka ze všech mých klientek, za nimiž jsem se měla v pátek zastavit. Asi minutu uvažuji, jak se dostala do mého domu, než si uvědomím, že jsem před rokem dala klíč jejímu vnukovi Marcusovi, aby mi během jarních prázdnin mohl zalévat kytky a vybírat schránku, za což jsem mu zaplatila královskou sumu deseti babek. Nesměle se mě zeptal, jestli bych ho nevzala do obchodu s komiksy, kde by vydělané peníze rád utratil, a já jsem ho tam odvedla za ruku.

„Promiň, že jsem na tebe zapomněla,“ zamumlám. Můj hlas zní, jako by vycházel z ucpaného okapu. Odkášlu si. Bolí to. Všechno mě bolí.

„Nedělej si starosti,“ říká Brenda. Stiskne mi rameno, vstane z postele a já slyším, jak se pohybuje po místnosti. Zvedá rolety, otevře okno a z průvanu mi na holých pažích naskočí husí kůže. Podaří se mi otevřít jedno oko. V náručí

KOHO MILUJEŠ

má bílý plastový prádelní koš, do nějž rychle vrší oblečení pohozené na podlaze. V rohu stojí koště, mop a kbelík plný čisticích prostředků: Clin a Pronto, Jar a jeden z těch pěnových odstraňovačů skvrn Mr. Proper, ten by mohl být užitečný na skvrnu na zdi, kam jsem mrskla vázu plnou tulipánů a zakalené vody.

Zavírám oči a znovu je otevírám, když mě do nosu praští pronikavě nasládlá vůně prostředku na mytí podlah. Jako ochromená sleduji, jak Brenda nejdřív zametá, načež namočí mop, vyždímá ho a začíná mi vytírat zem.

„Proč?“ zachroptím. „Nemusíš...“

„Nedělám to pro tebe, ale pro sebe,“ odpovídá Brenda. Má sklopenou hlavu, hnědé vlasy stažené do culíku a ukazuje se, že vlastní i tričko s normálním výstřihem, kalhoty, které ji neobepínají jako druhá kůže, a boty, jež nezdobí podpatky jako pro striptérku nebo nedej bože zlatá rybka zatavená v patnácticentimetrové vrstvě umělé hmoty.

Brenda myje zem a stírá prach. Rozstříkuje pěnový odstraňovač skvrn, dokud nejsou mé stěny zase hladké a bělostné jako v den, kdy jsme se nastěhovali. Otevřeným oknem se linou zvuky ze sousedství. „Na webových stránkách se píše power vinjása jóga, ale já jsem se skoro nezapomněla,“ slyším, načež následuje: „Máš tady signál?“ a dál: „Sebastiane! Ošklivý pes!“

Cítím jarní město: horký omastek z obchodu s koblihami, který nedávno otevřeli na rohu, čerstvou trávou a blátivé kaluže i závan psích výkalů, nejspíš od ošklivého Sebastiana. Slyším plakat dítě, mumlat matku a tlupu hlučných kluků, kteří jsou nejspíš na cestě do tělocvičny, kde se trénuje parkour a CrossFit. Docházím k závěru, že moje okolí je trapné. Žiju

v ulici Kliše, na třídě Očekávaného. Co hůř, sama jsem takové kliše: je mi skoro čtyřicet, těhotenská kila, jichž jsem se nikdy nezbavila, mi obtácejí břicho jako pneumatika, mám vrásky, vlasy mi u kořínků šediví a má prsa vypadají dobře, jenom když je upnu do tvarované podprsenky. Na Wikipedii by mohli vystavit mou fotku: Opuštěná manželka, Brooklyn, 2014.

Brenda mě jemně nadzvedne a pobízí, abych vylezla z postele a posadila se na židli v rohu – objevila jsem ji na bleším trhu, je čalouněná světle žlutou potištěnou látkou a sedávala jsem v ní, když jsem kojila své holčičky, četla knihy a psala zprávy. Sleduji, jak Brenda zručně stahuje povlečení, vytahuje polštáře ze zmačkaných povlaků a každý pořádně natřepe na kolena, než ho usadí zpět na postel. Ložnice se plní prachem a jeho zrníčka víří v paprscích světla, jež se dovnitř dere ušpiněnými okny, která jsem plánovala umýt.

Choulím se v županu se svěšenými rameny a kolena přitáženými k hrudi. „Proč to děláš?“ ptám se.

Brenda se na mě laskavě podívá. „Jsem užitečná,“ prohlásí. Vynáší z ložnice náruč špinavého prádla a vrací se s čistou sadou. Když se jí nedaří natáhnout prostěradlo, vstanu ze židle a pomůžu jí. Pak se vydá do koupelny a pustí sprchu. „Pojď,“ vyzve mě a já si přetáhnu noční košili přes hlavu a postavím se pod sprchu s rukama bezmocně visícíma podél těla. Zakláním hlavu, abych cítila horkou vodu stékající po tvářích, bradě a očních víčkách. Slzy se mísí s vodou a mizí v odpadu. Když jsem byla malá a vrátila jsem se z nemocnice se stehy zakrytými sterilní náplastí, maminka mě namydlila houbou, pak mě posadila na okraj vany, umyla mi vlasy, opláchla mi hlavu teplou vodou, napěnila šampon,

KOHO MILUJEŠ

znovu vlasy opláchla, nanesla kondicionér a naposled ho spláchla. Dotkla se silné klikaté růžové jizvy, jež se mi táhla uprostřed hrudi, a pak ji jemně osušila. *Má překrásná holčičko*, říkala. *Má nádherná, rozkošná holčičko*.

Povlečení mám zase hedvábné a chladivé jako voda v rybníce, avšak nelehnu si. Opřu se o čelo postele a zachroptím otázku, kterou jsem slyšela snad tisíckrát od desítek různých klientek: „Co teď budu dělat?“

Brenda se posmutněle usměje. „Začneš znovu,“ řekne mi. „Stejně jako my ostatní.“

ČÁST I

Poloviční srdce

RACHEL

1985

Narodila jsem se s porouchaným srdcem. Tahle věta mi získávala spoustu soucitu od školky až do šesté třídy, ale pak jsem si řekla, že vrozená srdeční vada není nic, čím bych se chtěla proslavit, a přestala jsem o ní ve škole mluvit. Mé nemoci se říká trikuspidální atriézie, což znamená, že chlopeč mezi komorou a síní na pravé straně srdce není správně zformovaná. Krev, která by měla hladce plynout ze srdce do plic, namísto toho teče jen pomalým čůrkem – jako lenivý školák, který zaspal, ale nehodlá utíkat na autobus. Pro přežití to není nic moc, jak říkají doktoři.

Diagnostikovali mi ji šestatřicet hodin po narození, když jsem udělala lékařům tu laskavost a nabyla jsem rozkošného švestkového odstínu. V místní nemocnici přesně nevěděli, co se děje, ačkoli jim bylo jasné, že to nedokážou spravit, a tak mě přepravili vrtulníkem do Miamské dětské nemocnice, kde mi provedli takzvanou Blalockovu-Taussigovu anastomózu a pomocí shuntu vytvořili pro krev nové koryto.

Jakmile jsem se vzpamatovala, vyděšení rodiče si mě odvezli domů spolu s kyslíkovým přístrojem a pokyny, co dělat, pokud bych zmodrala nebo začala lapat po dechu. První rok života jsem spala v přenosné postýlce přiřazené k manželské posteli a s matčinou rukou na hrudníku. Fotky ukazují drobné vráscité miminko v příliš velkých dupačkách, nemá v sobě nic z dětské baculatosti, která svádí k pomuchlování. „Neprospívá“, psali mi do zdravotní dokumentace a matka to brala, jako by premiantka poprvé neuspěla u zkoušky, jako by to byla její vina, že mě nedokáže vyplatit, i když to přece já jsem mohla za to, že nerostu. Než jsem se narodila, byla matka knihovnice – po bratrově narození jen na částečný úvazek, ale svou práci milovala. Po zjištění mé diagnózy odešla z práce a plně se oddala péči o mě.

„Do jídla jsme ti přidávali olivový olej,“ řekla mi – to když jsem se v dospívání vrhla na první z diet majících za cíl zhubnout dvě kila týdně, přičemž tato sestávala z grepů a okurek. Na rýžové vločky mi kapala rozpuštěné máslo, v silné vrstvě mi je mazala na chleba i kreky a lila do mě mléčné koktejly, i když ostatní děti směly jen neslazené mléko. Přesto trvalo léta, než jsem se vůbec dostala do nejnižších křivek poměru výšky k váze pro děti mého věku, léta, než jsem dostala vlastní pokoj, kde jsem se po celé dětství i dospívání přinejmenším jednou týdně budila s matčinou dlaní na hrudníku a s pohledem na její tvář zkřivenou hrůzou, jež se přetavila v úlevu, jakmile se ujistila, že stále dýchám, že mi srdce dosud bije a já jsem naživu.

„Mysleli jsme, že o tebe přijdeme,“ opakovala mi pořád dokola. Nemohla jsem jí to zazlívát. Kromě všech operací a s nimi spojených rizik jsem ještě v šesti letech prodělala zá-

nět pohrudnice, plicní infekci, kvůli níž mi nebezpečně poklesla úroveň saturace krve kyslíkem. Rodiče mě zavezli ke kardioložce, která mě odeslala rovnou do nemocnice, kde se chirurgové hned v noci pustili do akutního zákroku, který měl sevřít tepny, jež se příliš rozšířily v marné snaze pomoci tělu vypořádat se s tou zdeformovanou chlopní. Hned druhý den jsem ale šla domů, přestože matka doktory prosila, aby si mě ještě nechali v nemocnici, protože pokud mě ještě jednou uvidí fialovět, tak už to nezvládne. Do sedmých narozenin jsem za sebou měla šest hospitalizací – jednu po zánětu pohrudnice, jednu se zápallem plic a čtyři kvůli srdeční katetri-
zaci, aby mohli doktoři zkontrolovat shunt.

Když mi bylo osm, vrátila jsem se do Miamské dětské kvůli takzvané hemi-Fontanově operaci srdce, jež měla nahradit původní shunt a kvůli níž jsem měla strávit v nemocnici celý měsíc. Matka se operace děsila, hlavně toho, že mi zase otevrou hrudník a obnaží mé nebohé zbité srdce. Každý pátek už tři měsíce před oním velkým dnem mě odvedla do synagogy, a když se rabín zeptal, zda někdo potřebuje *mišberach*, zvláštní modlitbu za uzdravení, odvedla mě k bimě, oltáři před tórou, aby mi mohl rabi položit dlaně na ramena a pomodlit se za mě. Neřekla jsem mámě, že se potají na operaci vlastně těším. Možná se po ní přestane tolik strachovat a já se budu moct v pátek večer dívat na televizi.

Jediné, co si z operace pamatuju, je anesteziolog Bob, který mi říká, abych počítala pozpátku od desítky. „Deset..., devět..., osm...“, řekla jsem... a pak jsem se probudila v operačním pokoji, kde vedle mé postele seděla plačící matka. Prvních pár dnů jsem byla připojená na dýchací přístroj. Máma mě držela za ruku, nechtěla odejít, živila se sendviči

a jablky, která si nakrájela, aby je mohla jíst jednou rukou, a neustále na mě mluvila. Otec přicházel po práci a pokaždé přinesl plyšáka – chundelatou žlutou kachničku, medvídku, růžového zajíčka s hedvábnými ouškama lemovanými kožesinou. Každou novou hračku mi vtiskl pod paži a políbil mě na čelo.

„Je to bojovnice,“ říkával mámě, podal jí kapesníček a poplácal ji po zádech. Pak se posadil do rohu a četl si časopis, zatímco máma mi česala vlasy, urovnávala noční košili a plakala, když si myslela, že spím. „Jsi ta nejlepší máma,“ ujišťovala jsem ji a ona mě odměnila statečným, roztřeseným úsměvem. Celé dny a několik bezesných nocí jsem vymýšlela správná slova, kterými bych ji utěšila a zároveň jí nelhala. Nabízelo se *slibuju, že neumřu...*, ale nebyla jsem si jistá, jestli jí to můžu slíbit, a navíc jsem si říkala, že by se jí asi nelíbilo, že o smrti vůbec uvažuji. Zůstala jsem tedy u „nejlepší mámy“, což jsem také napsala na hrneček, který jsem jí namalovala k narozeninám.

V osm večer konečně odcházeli. Máma mi dala pusku, pihovatou tvář měla bledou a vlnité hnědé vlasy, které měla obvykle vyfoukané do rovna a pečlivě upravené, si ledabytle stáhla do culíku. Táta ji vyvedl ze dveří a pomalu kroužil těžkou dlaní položenou mezi jejími lopatkami. Někdy jsem zahlédla, jak mu položila hlavu na rameno. Jindy jsem zaslechla, jak jí do ucha šeptá: „Miluju tě.“

Druhý týden hospitalizace jsem stále trávil na lůžku připojená na sondu a kanyly a z hrudníku mi trčely drény. „Fakt ti to sekne!“ prohlásila má nemocniční kamarádka Alice, která nakukovala do mého pokoje, ačkoli myslím, že neměla opouštět ten svůj. Když jsem k němu došla já, na dveřích

KOHO MILUJEŠ

byl přilepený obrovský nápis NUTNO NASADIT MASKU A UMÝT RUCI, a slyšela jsem, jak ji sestry kárají, že se potuluje po chodbách. Alici bylo dvanáct, chodila do šesté třídy, ale byla tak drobná, že jsme vypadaly jako vrstevnice. Alice prodělala v útlém věku leukémii, což ovlivnilo její růst. Říkala, že bude vždycky malá, i když dospěje. „Teda jestli tak dlouho vydržím,“ dodávala. Doktoři si chvíli mysleli, že je vyléčená. Bez recidivy zvládla pět let. Když jí ovšem bylo deset, znovu se jí přitížilo. Přesto se ve světě pohybovala natolik dlouho, že mi mohla vyprávět o hřišti pro kolečkové brusle, kam mě rodiče nikdy nepustili, o mládeži nepřístupných filmech a o domácích úkolech, jaké člověk dostává v šesté třídě. Když hrála flašku na oslavě kamarádčiných narozenin, políbila tam dva kluky a viděla film *Flashdance*, o němž mí rodiče řekli: „V žádném případě.“ Dokonce mi nechtěli koupit ani soundtrack. Musela jsem přemluvit babičku, aby mi ho dala k narozeninám.

Začátkem třetího týdne doktoři prohlásili, že se výborně hojím a že už můžu přejít na normální stravu. Matce už slzy netekly proudem, jen občas ukápaly. Přestala si vlasy leďabyly stahovat látkovou gumičkou, namísto toho si je natáčela a pak načesala mě. Nenosila už trička a džíny, ale vrátila se ke své obvyklé uniformě sestávající z pečlivě nažehlených bavlněných halenek a lněných kalhot s úzkým koženým páskem a já jsem mohla nemocniční košili se zavazováním na zádech vyměnit za pyžamo. Hrály jsme scrabble a dámu, hrací desky jsme odkládaly na stůl, který se dal spustit nad mou postel, a když si jednou vyšla před pokoj tiše pohovořit s lékaři a sestřičkami, dovolila mi vyzkoušet svůj mejkap.